

Jego Eminencja Ksiądz Kardynał Franciszek Macharski – Pasterz, Ojciec i Przyjaciel

W 2005 r. zakończył się kolejny etap w dziejach Kościoła Krakowskiego związany z władaniem Metropolią Krakowską przez księdza kardynała Franciszka Macharskiego. Objęcie przez Niego tego odpowiedzialnego Urzędu wiązało się ze szczególnymi okolicznościami. W wyniku decyzji Konklawe dotychczasowy metropolita krakowski ksiądz kardynał Karol Wojtyła został wybrany w październiku 1978 r. papieżem i jako Jan Paweł II objął Stolicę Piotrową. W dniu 30 grudnia tego roku Ojciec Święty mianował swym następcą księdza Franciszka Macharskiego, dotychczasowego rektora Seminarium Archidiecezjalnego w Krakowie. Jan Paweł II konsekrował Swego Sukcesora w dniu 6 stycznia 1979 r. w Bazylice św. Piotra w Rzymie. Początkowo jako arcybiskup, a od 6 lipca 1979 r. jako kardynał, ksiądz Franciszek Macharski władał metropolią krakowską aż do czerwca 2005 r., kiedy to urząd po Nim objął dotychczasowy sekretarz Jana Pawła II ksiądz arcybiskup Stanisław Dziwisz.

Pełnienie przez kardynała Franciszka Macharskiego funkcji metropolity krakowskiego przypadało na szczególny czas. Z jednej strony był to okres szerokiego otwarcia się Kościoła w stronę wiernych. Działo się to za przyczyną nauczania Jana Pawła II. Od duchowieństwa wymagało to poszukiwania nowych form pracy duszpasterskiej. Proces ten rozumiał i wspierał kardynał Macharski. Na czas Jego rządów przypadały wszystkie pielgrzymki Jana Pawła II w Polsce i w Krakowie. Był z nami podczas smutnych dni umierania i śmierci Jana Pawła II. Do historii przejdzie Jego SMS „*Jestem z Wami*” wysłany z Rzymu do setek tysięcy osób modlących się na krakowskich Błoniach w intencji Ojca Świętego.

Na pierwsze lata Jego służby jako metropolity przypadały ciężkie lata stanu wojennego. Od początku w centrum Jego zainteresowania i troski stała się pomoc osobom uwięzionym i internowanym przez władze komunistyczne. W tym celu utworzył w Kurii specjalny komitet, złożony przede wszystkim z pracowników Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zawsze służył radą, pomocą i wsparciem, niejednokrotnie interweniując u władz w przypadku naruszania praw człowieka. Przez Kurię przewijały się tysiące osób szukających tu pomocy duchowej, materialnej i prawnej.

Zawsze był wielkim Przyjacielem Uniwersytetu Jagiellońskiego. W podziękę uczelnia obdarzyła Go w 2000 r. zaszczytnym tytułem doktora honoris causa. Każdego roku uczestniczył w uniwersyteckim opłatku. Nigdy nie opuszczał Auli w Collegium Novum przed przełamaniem się opłatkiem z każdym z obecnych na tej uroczystości. Większość z tych osób znał z imienia i nazwiska i wiedział czym się zajmują, nad czym aktualnie pracują.

Dużym zainteresowaniem darzył również nasz periodyk *Peregrinus Cracoviensis*. Pamiętam długą rozmowę, jaką zaszczycił nas gdy wręczaliśmy Mu pierwszy zeszyt naszego pisma. Interesowało Go wszystko, a więc sprawy programowe, autorzy, plany na przyszłość. Ośmielił nas do tego, aby *Peregrinus Cracoviensis* wysłać do Ojca Świętego Jana Pawła II, a także do księdza Stanisława Dziwisza. Zaoferował pomoc Kurii w przekazaniu przesyłki do Watykanu. Nasze spotkanie zakończył błogosławieństwem i życzeniami dla redakcji i autorów.

W następnych latach interesował się często losami *Peregrinusa*. Był bardzo wnikliwym czytelnikiem. W 1996 r., po ukazaniu się zeszytu poświęconego Jasnej Górze dziękował za ten numer, zwracając jednocześnie uwagę na błędy w numeracji przypisów, jakie zauważył w jednym z artykułów. Zaszczycił nas napisaniem przedmowy do dwóch zeszytów. Jeden z nich poświęcony był fenomenowi sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach, które zawsze było bardzo bliskie sercu Kardynała. Historycy są zgodni, że uwieńczeniem Jego rządów była dokonana przez Jana Pawła II w 2002 r. konsekracja nowej świątyni w Łagiewnikach i ustanowienie tu przez Ojca Świętego światowego centrum kultu Bożego Miłosierdzia.

We wstępnej części zeszytu 16 periodyku pisał m.in.: „(...) *Periodyk Peregrinus Cracoviensis stał się znakomitym forum wymiany myśli różnych środowisk w problematyce chrześcijańskiej kultury, do której należy pielgrzymowanie (...)*”. Wielkim wyróżnieniem dla nas jest stwierdzenie Kardynała, że mógł „przed laty zostać na swój sposób współpracownikiem, troszczącym się o wspólne dobro”.

Za tę wielką życzliwość dla naszego przedsięwzięcia, za zaufanie, jakim nas nieustannie obdarzał i za udzielane błogosławieństwo pragniemy gorąco podziękować Księdzu Kardynałowi. Był dla nas zawsze symbolem dobrego Pasterza, Ojca i Przyjaciela. Skromnym wyrazem naszej wdzięczności jest obecny zeszyt *Peregrinus Cracoviensis* dedykowany temu Niezwykłemu Kapłanowi.

Antoni Jackowski

His Eminence Cardinal Franciszek Macharski – Shepherd, Father and Friend

The year 2005 marked the end of a phase in the history of the Kraków Church associated with the office of the Rev. Cardinal Franciszek Macharski at the Kraków Archdiocese. His taking of this important office as the head of the archdiocese took place in special circumstances. As a result of the decision of the Conclave, the then Archbishop of Kraków Cardinal Karol Wojtyła was elected Pope in October 1978 and took office at the Holy See as Pope John Paul II. On 30 December 1978 the Holy Father appointed Cardinal Franciszek Macharski, who was at the Rector of the Archdiocesan Seminary in Kraków, as his successor at the Kraków diocese. John Paul II installed his successor on 6 January 1979 in St Peter's Basilica in Rome. Initially as archbishop and since 6 July 1979 as cardinal, the Rev. Franciszek Macharski ruled the Kraków Archdiocese until June 2005, when the office was taken over by Archbishop Stanisław Dziwisz, the former Secretary of John Paul II.

The tenure of the office of Archbishop Metropolitan of Kraków by Cardinal Franciszek Macharski fell in a very special time. On the one hand it was the period when the Church opened up widely towards the faithful, following the teaching of John Paul II. It was a challenge for the clergy to seek new forms of ministry. Cardinal Macharski understood and supported this process. All pilgrimages of John Paul II to Poland and specifically to Kraków took place during the Cardinal's term of office. He was with us in the difficult period when John Paul II lay on his deathbed and finally passed away. The SMS which reads "I am with you", the Cardinal sent from Rome to the hundreds of thousands of people praying for the Holy Father on the Kraków Błonia, will be considered historical.

The first years of the Cardinal's service as the Bishop Metropolitan fell during the difficult times of martial law. From the very beginning his central concern was helping those imprisoned and the interned by the communist authorities. To this end he established a special committee at the Kraków Curia, to which were mostly invited the staff members of the Jagiellonian University. The Cardinal was always ready to offer his advice, help and support, and on many occasions appealed to the

authorities where human rights were at stake. Thousands of people seeking spiritual, material and legal support passed through the Kraków Curia.

The Cardinal has always been a great friend of the Jagiellonian University. In recognition, the University granted him a honourable title of its Doctor Honoris Causa. He has never missed the traditional Christmas meetings at the university. He has never left the Lecture Theatre of the Collegium Novum without exchanging best wishes with everyone present at the gathering. He has known most of these people by name, knowing what their interests and work were focused on.

The Cardinal showed great interest for our periodical *Peregrinus Cracoviensis*. I remember a long conversation I had a honour to have with him on the occasion of presenting the first issue of the periodical. He was interested in all kinds of issues, including the programme, the authors and our plans for the future. He encouraged us to send *Peregrinus Cracoviensis* to the Holy Father John Paul II, as well as to the Rev. Stanisław Dziwisz. He also suggested that the Kraków Curia would act as an intermediary in delivering the copies to the Vatican. He ended our meeting with his blessing and best wishes to the editorial team and the authors.

In the years that followed the Cardinal often expressed his interest in *Peregrinus* development. He was a very astute reader. In 1996, after the issue devoted to Jasna Góra saw print, the Cardinal thanked us for that issue, while at the same time pointing out some errors in footnotes he had noticed in one of the articles. He did us the honour to be the author of introductions to two editions. One was devoted to the phenomenon of the Sanctuary of Divine Mercy in Kraków Łagiewniki which was very close to his heart. Historians agree that the consecration of the new sanctuary in Łagiewniki which took place in 2002 and the establishment of the world centre of Divine Mercy were the crowning accomplishment in the Cardinal's service.

In the introductory part of issue No 16 of the periodical, the Cardinal wrote: "*the Peregrinus Cracoviensis periodical has become an outstanding forum for exchange of ideas between various milieu regarding the issues of Christian culture to which pilgrimaging belongs*". It was a great honour for us when the Cardinal stated that "*years ago [he could] become in a way a co-worker who cared for the common good*".

We wish to thank most heartily Cardinal Macharski for his kind interest in our project for his trust which he always showed to us and for his blessings. He has always been for us a symbol of the good Shepherd, Father and Friend. May this issue of *Peregrinus Cracoviensis*, dedicated to this very special Priest be an expression of our gratitude.

Antoni Jackowski